

Մանուկյան տաղը 2
Առաջին երեսը

ՀԱՅՈՒՍ ԱՀԱԳԱՅԻՆ

Géant responsable
Ա. SAKAİAN

ՄԱԴԻ ՀԱՅՐԱՅԻ ԵՐԿԱՇ ԱՆԴԱՄԿԵՆՔ ՀՐԱՄԱՐԱԿՈՒԲ ԶԱՐԵՔՄՐ-
ԹԻ ԵՎ ՇԱՅԱՅԹ ՕՐԵՐԻՆ
Տարեկան բաժանորդագրութեան դին է 100 զուրուշ արծաթ,
— Վեցամսունյ 50. — Գաւառաց չամոր 115 դրւ Վեցամսեայ 60

Որ եւ էնամակ կամ գրութիւն պետք է ուղղել
Առ Արտօնատեր եւ Տնօրին Անոն Սարբեան,
Կ Պահա, Պապը Ամի ճառատէսի թիւ 20:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնը ետ չեն տրուիր:

Թիւ 27 Ա. ՑԱՐԻ

Թիւ 40 ՓՈՐԱ

1887 ՄԱՐՏ 25 ԶՈՐԵԲԾԱԲԹԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երկու շաբթի օրուան Հայրե-
նիքի մէջ կարդացինք թէ, Ամեն.
Ս. Պատրիարք Հօր Հրաժարակա-
նը Զայտկէն յետոյ նախարարաց
ժողովոյ պիտի Հազորդուի ե-
ղեր. ուրեմն Նորին Սրբութեա-
թիւնը իւր պաշտօնը պիտի շա-
րունակէ մինչեւ Զատիկի, Հակա-
ռակ Արեւելքի ներքին բաղաւ-
նաց.

Կրօնական ժողովը՝ բատ յանձ-
նաբարութեան կրթական տես-
չութեան, երաժշտաց գասատու-
ները քննելու համար մասնաժո-
ղով մը պիտի կազմեր. այժմ կը
լսեմք թէ այդ պաշտօնը նոյն իսկ
Պատ. Կրօնական ժողովը ստանձ-
ներ է. անշուշտ Պատրիարքարա-
նի մէջ սրահ մը յատկացուած է
այդ քննական փորձերն կատա-
րելու համար:

Պային վարժարան մը կառուցա-
նելու համար վաեմ. Նորեան է-
ֆէնատիի և Գարակէսպեան Մեծ
եղբարց մրչեւ բանակցութիւնը
կըլլան և թէ Գարակէսպեան եղ-
բարց յանձն կառուուն մինչեւ
3000 ոսկի ծախսել այդ վարժա-
րանի շինութեան: Միաժն սա շը-
հասկցանք որ Մեծ Գարակէսպ-
եան եղբարց եռւիրած այդ 3000
ոսկին, վաճառականական դպրո-
ցի կատակին փոխարէնն՝ կամ դեր
հաշիւն է.

Եարաթ աւուր Հայրենիքի մէջ
հետեւեալ Ազդարարութիւնը
կարդացինք:
Եկրն. Ժաղովը Մասիս շաբթ-
աթաթերթի վերջին թուոյն մէջ
բարձրատիճան եկեղեցականի մը
նկատմամբ հրատարակեալ յօդ-
ուած մը ուշագրութեան առնե-
լով ցաւ զգացեր և իւր ցաւն ու
գիտութիւնը Պատ. Դեր. փո-
խանորդ Հօր միջոցաւ յախներ է
առ արտօնատէր Մասիս շաբթ-
աթաթերթն:

Կիմանամքթէ Բերայի մէջ թա-

Մենք այդ ցաւն, կրօնական
ժողովին շատ առաջ յայտնած է-
լիք:

ԼԵԶՅԻ ԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՌԱԾՔ

Տարբեր Խ բնելու կերպը՝ մարդը
մարդէ կ. բաժնէ, տարբեր խօսելու
մշնորդն՝ ազգն ազգէ:

Որշոփ ալ սպաս լլլայ լեզու մը,
յաւիսենական իմաստութեան պատ-
կեր փաքր ի շատէ կը տուացընէ:

Ազգի մը լեզուն նոյն ազգն ամէն
յատկութեամբ կը ներկայացընէ:

Եւէ խորհին՝ յղանակ է, խօսիք՝
ծնանիլ:

Ի՞չ որ կուզեն ըսեն համաշխար-
հական լեզուի խառնակութեան հո-
կառակորդք. մարդկութիւնն ան-
համեմատ վաստակ բրած է իւրա-
քանչիւր լեզուի յատուկ բացարու-
թիւն գունձերով:

Ի՞չ է լեզու մը, բայց եթէ օզակ
մայն շլմային որով բովանդակ
մարդկութիւնը կապուած է:

Ազգ մը յառաջնալով իւր լեզուն
կը կատարիազ ործէ. փոխադարձա-
րար՝ կատարելազ ործուած լեզուն
լուզգը կամբառնայ:

Մեռաւ լեզու մը գործածութենէ ելած զրամն է . օրուան կիրառութեան չի գար . բայց որչափ վրան ժամանակ կ'անցնի , այնչափ ալ ուրիշ հնութեանց պ'ս արժէքը կաւելնայ:

Գեղեց'կ լեզու և գեղեցիկ խօսուածք՝ ականջն այնպէս կը գուարանցնեն , ինչպէս երաժշտութեան ազնիւ գործեաց ճարար զարնուածք .

Լեզուն թէպէտ և բնութեան արգափիք չէ , բայց անձաւկ յարաբերութեան մէջ ըլլալով անոր պէս երբեք ի սպառ պիտի հետազոտուի:

Անսունը ին ուի կարօտ չէ , որովհետեւ միաք չունի . մարդկանցու կը կարուի , որովհետեւ միազ ունի:

Մայրենի լեզուն հետ միրօչ կայուած կ'ըլլանք , ազտայնը կը մեծարենք .

Հ. Ո. Պ.

ԱՊՐԻԼ ՄԵԿ

Ապրիլ մէկն ի վազուց հետէ միամտաց հետ իյնալու և այլեւայլ կատակաբանութեանց որոշուած օր մը կը մտածուի: Ապրիլ մէկին զմէկը տեղ մ' առաքելն ուրիշ նպատակ չունի . բայց եթէ իրեն վայրապար շրջան մ'ընել տալ վրան ծիծագելու համար , գերմանիա առակ եղած է ըսեր: Ապրիլ մէկին՝ յիմարն ուր որ կ'ուզես կրնաս առաքեր : Եթէ մէկը գեղավաճառի կոմ վաճառանուց երթայ խեցգետնի արիւն կամ ճանճի ճառապ , կայծքարի ձեթ կամ վարդկանաչ թանաք : Եռացեալ ձիւն կամ հիւսուած աւազ , իշու հաւկիթ կամ թիթաւան միս , և ալին բերելու . իրըւ Ապրիլի յիմար կ'ողջունուի : Այսպէս նաեւ Շուետի , Տանիմարդայի և Անդրանիկ մէջայի մը կը սովորութիւնը կայ :

Ապրիլի կատակներով զբազող վուզոցի աղոց մէկն իւր խարէութիւնը յաջողցրնելու ըլլայ , բարձրածայն քրքչով մը գոչէ՝ Շիզդու Ապրիլի յիմար : Խոկ Հիւս Անզ զիս խարուողին կռնակը բան մը կրտին կոմ յանկարծ առանց իմանալու երեսը կը սեւ ցընեն , և այն :

Ապրիլ մէկին մարդ խարելու սովորութիւնն ի բաց առեալ զվարանիու և զփորթուկալ , բովանդակակ եւրոպայի մէջ տարածուած է : Որուսաստան բնակող գերմանացւոց մէջ այս սովորութիւնն ի գործածութեան է , բայց Ռուսաց լեզուն ասոր հաւմոր բացատրավութիւնն մը չունի : Գազզիացիք ոյս սովորութիւնը Վիրականի պատգամատուրութիւն կը կոչեն , իտալացիք՝ «Բալէնտրինու խալար» , Պորքաչչոյ բանաստեղծին ժամանակը , Ժանօթմիամիտ սստայնանիի մ'անունէն առեալ : Գազզիա , իտալիա և Բեղդիա , այս Ապրիլի առաքման համար կ'ըսեն նաեւ՝ Շիկուն Ապրիլի ձուկ պարդեւելու: Ապրիլի ձուկ ըսուածը թիւնիկն ուուգումութիւն է , որ այս ամսոյս մէջ թարմ կ'ուտուի , և սոյն գաւառներու մէջ մեծ փափկակեցութիւն կը համարուի : Այս ձուկս ճիշդ Ապրիլի սկիզբները կը սկսի գազզիական ծովեղերաց վրայ տեսնուիլ:

Թէ Ապրիլ մէկին մարդ խարելու սովորութիւնն ուստի՝ յառաջ եկած է , զանազան կարծիք կան : Ումտնը Հռոմայիցւոց կուիրինեան տօներէն յառաջ եկած կը համարին , այլք կը մեկնեն թէ Ապրիլի անհաստատ և պատրիչ օդ երուն նշանակական ներկայացուցումներ ըլլայ : Գազզիացիք այս սովորութեանս ծագումը պատմական գեպքի մը կ'ընծայէն . Լուգովիկոս ժի՞ ին աչքէն ինկած Լոթարինգիացի իշխան մը նան-

սիի բերդին մէջ բանտարկուած էր , և պահապանները խարելով ազատեցաւ և Ապրիլ մէկին Մէօրթ գետէն լողալով անցաւ աղուտեցաւ :

Հեթանոսական ժամանակներէն մնացած ժողովրդական զըրոյցներու մէջ Ապրիլ մէկն աւելորդապաշտութեան երեւակայացն չորագուշակ օրերէն մէկն համարուած է : Ուայնսպէրի իւր «Ճնական տարի» գրուածոյն մէջ ասոր նկատմամբ հետեւեալը կը գրէ . «Գրեթէ ամեն ազդի մէջ սովորական բան մըն է ինչ ինչ օրերն այս կամ այն պատճառութարեգուշակ կամ շաբագուշակ համարիլ , և այս կարծիքո ոչ միայն շաբթուն այս կամ այն օրուան համար ալ՝ առանց նկատելու անոնց շաբթուան ո՛ր օրը պատճենը , Այս շաբագուշակ օրերէն ի մասնաւորի այս երեքն յուեգոյններն համարուած են . Ապրիլ 1. յորում թուգա ծնաւ . 0գոսաւ 1. յորում սպատանան ի դժոխագոտապատճառաւեցաւ , և Դեկտ 1. յորում Սոդոմ գոմոր բնաշին եղաւ»:

ՀԱՆԴԵՅ

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄՆ

Յառաջիկայ Մարտ 28 շաբաթ գիշեր , բէրայ Գաղիական Նոր թարսոնին մէջ արտագոյ կարգի ձեղ ներկայացում մը պիտի տրուի ի նալաստ՝ յիրաւին պատարգանի մը : Նոյն երեկոյթին Մնակեան էֆէնտիի խումբը պիտի ներկայացնէ Լիօնի Սուրբ հանդակը անուն սքանչելի թատերգութիւնը՝ որ ճիշդ կը համապատասխանէ նպատելոյն կացութեան : Ասի , չէ այնպիսի ներկայացումներ՝ օրովք , ինչպէս կըսեն՝ ընկերութիւններ իւրեանց բացը կը գայեն . հաշուական

Թաթպիգ օլունմաք տէյօր ։ օնէ տէմէք ։

— Պիզմէմ պրէ զարտաս :

— Հա՛, իշխէ օ տէմէք տէր քի սիզին իշխն մահքէմէնին վերաիշի գարար եաղնը տըր :

— Պրափօ ։

— Եաղնը ըլդու շունասն տա պէցի քի ։ Խոմինաֆէն պու տա վալա պէտ վէ մուպաշրէթ օլունուեօր ։ աղնաշըւոր մը է Փէնտիմ :

— Թուրքծա պիւմէմ պըրէ գարտաս :

Պու արտ գաւաչն օտառան իշխի կիրտի :

— Պարեւ, իլամա առի՞ր :

— Հա՛, էյի քի կէլտին ։ իշտէ ելամէն շու ։ պաշտա պիր իշխն գայմատը եա :

— Օջ լիսա ։ Էյ շիմտի պու քէհատը նէրէեէ կէօթիւրէիմ :

— Նէրէի կէօթիւրէ րսէն կէօթիւրէ թիւր ։ պէնիմ պօրնում իլամը լըդարթմ ու ըտը պաշկա շէյ թանըմած :

— Էյ շիմտի պու քէհատը կէսու ։ ըսւմա կէօթիւրէ րսէն եվտէն ըլդուր :

— Պէն օրալարը պիւմէմ ։ իլամ աէյի՛լ մի իտի իսթէտիզին ։ իշտ սանա իլամ :

— Դա աղէկ ա, շիմտի պու քէ հատը նէ եաբաճաղը :

— Յանտընա գու սագլա ։ նէ վագըթ լազըմ օլուրսա ։ վագըթ կէսոթէրիրսին ։

— Իշխէ պէն տէ օնու տղնտ մաք իսթէրիմ ։ շիմտի պունու կէսոթէրիրսէն ։

— Կէսոթէրտիկին կիպի իշ պիւթէր :

Սաղ օլասչն եավրում տէյէրէ գատըն տիշարը ըլգուր :

— Եիմտի կէլէլիմ սիզին իշինիզէ ։ պու կիւն իհաղարընը կէսութէրտիկին ։ մուհաքէմէեէ կիրէնէյիդ ։ Գագաթ պիրի վար քի իշ օնտա

պիթէր ։ օնա պիր շէլ վէրմէլիի ։

— Պու քէ պիզմէմ իսէ պագածա քաք :

— Եիւապհէ մի վար էվէթ ։ պէն ըէնտիսինի կէօթտիւմ ։ ելլի լիրատան աշողը եաբժամ տէտի ։ սողը աղնաթմարմ քի պու տօսթտամ իշի ամիր տէյի իսէ նիհա ։ յէթ եիրմի լիրանու գատար էնտիւտիր :

— Գալօ ։ կէօնտէր պու սէնին ուսաք մաղաղիտա վէրէյիմ :

— Ուշտըն կէլմէսինէ հաճէթեօգ ։ եաբըմ սուաթ սողը օժարաֆտա գաթէն իշիմ վար պէն օդրութար ալլըր :

— Գալօ ։ մա պու Ղուրզուլիտի տէրստմ քի պօնօ կիւնիւ կէցմին ։ էվէլ նինցի խապէր վէրմէտի ։

— Ֆասիտ էֆէնտիմ ֆասիտ ։ շէնրը գանունը թիճարէթտէ պիք նէ տէյօր ։ թիւճճար օլան պիր քիմէ՛ վէլէվ մուամէլէյի թիւճճարիէ իշին տօղրուտան տօղրուեա օլմայը ։ Գագաթ օլ մուամէլաթա ափտիյէթի օլան պիր խուսուս եա սէպէպէլէ իթա ու մէճհուլ գալան պիր մատաէտէն տօլայը իթա իթմիշ օլտուզը սէնէտին համիլի ։ օլ թիւճճարը մահքէմէի թիճարէթ հուզուրունա իհզար էտէպիլիր ։

— Էհ ։ գալինիխտա :

— Տէվլէթին ։ ամա աղնատըն աէտիցիտէ նէ ճան վար :

Ակնտմիսիմ տտիօ տէյէրէ պիչարէ տիշարը ըլգուր :

(Մողագի)

Մէկվահմ ԲՋՍԹԱԾՈՐ

Հէր մէկսիմին պիրէր թէօփէ եէյինթիսի վար ալլը ։ մէսէլագագան պալգան պալըզընը թամ եէնէ ։ նէր վագթը ալլը ։ Գագաթ հէր քէս մութլաք սօւթէթտէ տլժաղա

մէճպուր տէկիլ ։ օլմաղսա տա ։ լուր :

Զէթրէկ պու գապիլտէն տէյիլ աիր ։ Բասկայեա միւնասիպէթի իլէ մութլագ սուրէթմտէ լէտզըմ տէր ։ իշգու մէգում բասթասընը (չէօթէկ) թապիի էյի եաւըլմըշը սրանըլըր օլուուղնատան ։ ահալիէ պիր խբամէթտէ պուտունմագ իշին իրան էտէրիզ քի ։ Գալաթմատա գօմիսիօն հանը արդա թարաֆընտա ։ Սօսիէթէ-ժէ նէրալ պանդար գարշըլընտա պուլունան շէլունլը նամ լուքանմատա զայէթ տէկա ճընս չէօթէկ սաթըլըր :

Մէզքիւր լոգանթանըն սահիպը սանիսի Յունանեան Մկրտիչ էֆէնտի չէօթէկլէրին նէ ֆասէթին էֆէգէլատէ սայ վէ զայրէթ էլլէմիշ տիր :

Էկէր հէրքիսին նաղըսը պիզմիմ Մարապեախն սէօզիւնէ պագըլըր իսէ պու սէնէնին չէօթէկ էլլէրին եաբժամ քի իշին ։ պէշ մէմէկ քէթ պիր եէրէ կէթիրմիշ տիր ։ եազը ։ Միլանտան ։ սնը, թրիստէտէն ։ չէքէրի ։ Հուանտատան ։ սիւտիւ ։ Ալէմտապընտան վէ եըլմըթայը ։ Օրթաքէյուէն մախսուսէն կէթիրմիշ ։ Հէր նէ տախի օլաս ։ չուրազ տօղըու տարքի մէզքիւր ։ օքանթատա սաթըլըն չէօթէկլէրին ։ նէ ֆասէթի ինքեար օլունմագ վէ ֆիյաթճա ամիսի ։ սայիր եէրլէրտէն էհվէն տիր :

ԶԼՄՆԱՑ

Ահա խօսք մը որ հանրութեան բերնին ։ ինչպէս կըսեն ուամկօրէն ։ համրիչն է ։ չըմնացան աիկնանց առ ձեռն գրամզլուի :

Նտիս և տապջ :

Տան տիկնալք բոլորսին խելքերնին մաքերնին տրդուղարդի տուած ։ օրուան կեանքը խոր-

Հող մայր մը չը մնաց :

Հարուստներու մէջ, մեծանձնութիւն, վատահութիւն չը մը նաց :

Եթէ ներելի է, երեսփոխանաւ, կան ժողովոյ վրայ : շէնք ու շընորհ չը մնաց :

Մեզայ, մեզայ, արդեօք կարելի՞ է ըսել, Տեսան մերոյ Յիսուսի պատուիրանապոհ եկեղեցական չը մնաց :

Կարգ մը սովինասք գիտնական հաշակուեցան, գրական առարկն իմաստակով լեցու, իմաստուն չը մնաց :

Կրկնացուի Փ. Էֆէնտիի համար Նախկին ազդային գործեր չը մնաց :

Արեւելքի «Թօ Էնթէրէ» ընկերութեան կարեւորութիւն չը մը նաց :

Գաղինական թատրոնի ներկայացմանց առելիւ հայծոռիկի ճիտալութիւն չը մնաց :

Նախնիք, ակում օրերը բարեգործութիւններ կընեն եղեր, Զատիկը մօտ է խեղճ աղքատներն մտածող չը մնաց :

Տէր Աստուած, արդեօք երա՞զ կը տեսնամ կէս ժամ առաջ առած խօսում մը գրապան մնաց :

Վերջապէս եթէ չը մնացին հետեւինք, պիտի սովիպուինք ըսելու թէ, բան մը չը մնաց, այսու հանդերձ, տնուրանալի է որ՝ ընդհանուր մեծախօսութիւնը մնաց, ընտանեկան շատրութիւնը մնաց, ուստի բոլորովին չեմք կրնար ըսել թէ, բան մը չը մընաց :

ՍՃՈՒՐԴ

Առջի օրն, գոտսեզանիս տաշեւ երրուսած կը տառելի մէ մումէլին, պիշտահածութեան 409 744 թիւը պիտի բերէ՛ մէոչ, սեննիք գրոն մեզմիւ զար-

կին, իսկոյն սիրաս արսփեց և մտէք գոչեցի—Ազմօտէն էր եկողն :

—Բարեւ, մտազբաղ մերենայ ինչ է մրտածդգ :

—Բարի եկար գեհենի սուրհանգոկ, այստի ժամանակէ ուր ես :

—Ես հիմու գործի սկսայ շիմացա՞ր :

—Ոչ, բայց մշտնջենական վերարկուգ նորեր ես, կերեւի որ շահաւոր գործ մը գտար :

—Միջնորդութեան սկսար :

—Ել շնորհաւորեմ ընտրութիւնգ :

—Մազրէ որչափ որ կուզես, և սակայն իմ գործս թէ պատուաւոր և թէ շոհաւոր է :

—Իրա՞ւ կըսես, ուրեմն բացուէ ալ Սէզառ :

—Մազրէ, ծաղրէ որչափ որ կուզես, բայց զիտնաս որ քուխմբութենէգ աւելի ստակը կը շահիմ. օրինակի համար անցեալ օր վրաս կուտ մը չիկար և խոհուն սրճարանի մը առջեւ է անցած միջոցիս. մէկը զիս կեցուց. Ազմօտէ բարեկամ ըստա, ստիպուեցայ բարեկամի մը հետոս սրճարանը մտնել, իմած սուրճերնուս ստակը վճարելու կուտ մանգամ չունիմ, կազաչեմ սա զմելին ծախէ լսելով, զմելի մը հանեց տուաւ. անմիջապէս զմելին երկու գտնեկանի ծախեցի, և քառասուն փարայ միջնորդցեքս ասնելիէ յետոյ մնացածը տուի որ ուրբերուն ստակը վը եարեց :

—Ստուգիւ շահաւոր գործ, ուրեմն հիմու զմելիի միջնորդթիւն կընես :

—Ոչ, պարոն կատակարան, ամեն անսակ ապրանաց ալ միջնորդութիւն կընեմ. այսօր ալ Արեւելքի Խմբագիրներն անուրցի պիտի հանեմ, հետո կուզա՞ս վաճառատեզին :

—Տէր վկայ չէ չեմ ըսեր, սառադիւ հետարբերական է այդ :

—Ուրիշն արի հետո եկոյ, քառարդէ մը անուրդի պիտի սկսիմ և գեւ աեանոս ինչ ապրանքուներ, յիրաւի Ազմօտէ պիտի գաճառուին :

Անմիջապէս Ազմօտէի հետեւելով ուզգակի վաճառանոց զայցինք. ամեն կարգի անձներ էացին. իշչպէս նաև ամեն տեսանկարներ, յիրաւի Ազմօտէ գործն յառաջացուցած էր :

Անուրդին ժամանակին եկաւ. և Ազմօտէ գործին զլուխն անցնելով սկսաւ գոչել :

—Թօրիանըն պագանն ուստանար, Արեւելքը մաթագանը մուհարիլերինաէն սէրիլ ատէթի, սահիպի էլինատէն սաթիլըգ, քուկին ֆիքիրիսի վար, քէչի սագուլըգ վար, շարիփ վար, ֆէջու սօֆը վար, միւնէճճիմի վար, տիրլումտելը վար, զուպոկիլի արզ, արշնա վուրան, օթուղի կիւն անցլցա տաեանան, գրրը կիւն բարաօզգ կէղէն, վէլհասրլ կէօզլի քիւնիւսի պատօնլուսը՝ թալէ բուլի թօփտան էվէլ մէղաթ, պէշ զուրուշ, պէշ զուրուշ հարերէն :

—Պէշ պուչուգ :

—Ալ Ալ :

—Ալ Ալ զուրուշ . ալթը, արթը. էյ ճանլը իւսուիւ եօր ուս ազգար, հարրէն :

Բազմութեան մէջ երկու կանայք, զարմացմանը այս տարարինակ աճուրդը կը գիտէին :

—Լայրոս հանըմ, զանոյէ սիւրիւ մը իրէք թէլի տէլիխանըլըներ չարեր, մէկաթ կընեն կոր, վայ մեզքիս տահան ինչնը պիտի տեսնանք :

—Վախ եալիրում վախ. աեր տիրուանը չունին զայէր :

—Գա աղէկ միտքս ինկաւ, Բրաբենց իւսպար տայինք սնապ, ինչնգ կըտն կոր քի մէկը կընան աէ ախճիկնին տան աէի, եանի

կայ եա , ժամ շինած կը լւանք :

—Ամսն ատ տէմիր պաշին ալ հարգուելն էր պահաս , մամուս տարիիր կացեր է չտմրջնօր ար :

—Կ անս ամս ծանր ճէհէզ ունի , անկանց օզ , մատը մատնի , թեւ պիլէզիկ , ճիտը մէտալիօն , օսկի կօրտոնով սահաթ , կլօնը էւմաս թօրլու , սնտուկն ալ 450 օսկի ունի :

Այս խօսակցութեան միջոցին ազմօտէ անլողդ հատ կը գոչեր :

—Ե յ ճանր ուսաւալար եէտի դուրուշ . . . սէքիդ ատէտ մու հարրիր , եէտի գուրուշ հարրէ՛ճ առ :

Այս միջոցին երսպացի պարոն մ . գալով սկսու աճուրդը բարձրացնել , հնավաճառներն ալ սկսու միւս կողմէ աւելցնել :

—Թ՞ն պիր . . . օ՞ն պիր . . .

—Եիրմի՛ :

—Եիրմի . . . եիրմի պիր . . . եիրմի պէշ . . . հարրէ՛ճ հ րբէ՛ճ . . . եօ՞գ մը աշ գուսը . . . խարընը կէօր սինեօր սիզոէ դալու :

Հնավաճառին մէկը Ազմօտէին մօտենալով հարցուց :

—Գու ֆրէնկ ախլանէ օրմալք պի պիր թագլը խուրատաեը պու ֆրէնթա ալու :

—Հայ շաշկին ու ճուզ պիլէ ալտը , պու միւսիւ հազըր բուպա սամար Ըշմեյին ախլէքթօրու տուր :

—Ե յ պունդարընէ ետքաճագ :

—Բուզա կիյափիրիա մօտէլ ետքար , տիւքքեանը էօնիւնէ աբրէր :

—Ե ունա պաք հիշ ագըլ էտէմէտիմ :

Մինչդեռ Ազմօտէ կը շազակը ատէկ այսպէս երկու կանալք իրենց խօսակցութիւնը կը շարունակէին :

—Գա ատ շարխալըն պարխանայ մը կէնճերը առաւնէ , ատսնը պօդոզ կու զի՞ն :

—Ե զագէթ ինքինքին կիւզէն միշ կը լւայ կոր , հէմ շրլայ նէ կէնէ մէզաթը կուտայ :

Այս գիտողութեան իրւացի ըլլուլը խօսուովանելով ինքնին , Ազմօտէի մօտեցայ :

—Պարսն միջնորդ , գեռ ուրիշ ապրանքները աճուրդի պիտի հանե՞ս :

—Անշուշտ . . . եթէ ներելի է , նոյն իսկ զքեզ աճուրդի պիտի հանեմ և սակայն լաւ գիտես որ կարգապահ եմ ուստի ամենինչ կարգաւր , նախ և առաջ ձեռքի ապրանքներու լմեցնեմ որ բարերախտաբար շատ ալ են :

—Ազմօտէ , դու բարերազդաբար ապրանքները ունիմ , ես ալ գշբազտաբար գործ ունիմ , ուստի առաջմամ ի կրկին տեսութիւն :

—Երկրորդ աճուրդիս գտնուէ : կը գրանուիմ ըսելով մեկնեցայ վաճառանոցէն :

(Չարանակէ)

ԶԱՏԿՈՒԽԱՆ

Յառաջիկայ Զատկի տօնին առջիւ գօլսոյ կողմէն մի քանի տիկնայք՝ ինչպէս կըսէն , Զատկուան շարխա առնելու համար միացած բերա կերթային , այսու հանգերձ զիսարկը միմիայն Ռւստիկլ հանըմը պիտի առնել . միւս տիկնայք գիտողութեան և զրօնիւ համար միան ընկերացած էին անոր ինչ որ է կամուրջն անցնելով , գարա քէօյ հասան , և երբ գօմէսիօն խանի առջեւէն կանցնէին , ներսի գոռ ու գոչումներն լսելով կեցան :

—Ագապի հանըմ , աճապա աս խանին մէջը ի՞նչ կը ծախէն :

—Ե երս մօտենք համկանք , հէմ տեսած կըլլանք :

—Վու հեռու ըլլայ իրար կուտեն կոր . գա սա մարդը նայեցէք վէրտիվէնէն վար պիտի իյնայ :

—Մա սադիինը նայէ , հապիկ պաշնըզա իքի հազըր շարկա

բէ ծառքը կը խազցնէ ու կը պօռայ :

—Վու Ռւսիկի հանըմ , մարդը կը խըզգեն կոր նայէ ամէնն ալ պէս աղարձ ըսելով վրան ինկան :

—Աման գուրուկ սըմիկէ գուրու իյնանք , կլոսս խազան գարցաւ : Էյ հայտեցէք աղծիկներ ըսելով , շիտակ թընել գացին և կառքը ճամբայ եւաւ :

—Գա կը վախնամ կոր մարիկ , պիրտէն պիրէ զիշեր էղաւ նէ ...

—Են հիմայ կէնէ կը լուսնայ , մի վախնար խենդ , գունէլ կըսէն նէ իշտէ աս է :

—Օխ վառքեզ Աստուած նորէն ըւսուծաւ մէյմը տուրս իյնայինք :

—Հասանք իշտէ . տեսա՞ր ինչ չաբուխ էկաւ :

Վերջապէս թընելէն ենելով , սկսոն թերայի խանութները պքարտիլ , որոնց ապակիներու ետին գրուած կանացի զարգարանըները տեսնելով մերակարագրած խմբին՝ ինչպէս կըսէն՝ բերնին չորսը կը վազէր խանութպանին մէկ , անմիջապէս գուռը բանալով հարցուց :

—Նէ սրատրնըզ մատամիար . ալէա զարիփ Փիստանլըլլար սօն մօտա շարկալար . . .

—Ղայէթ տղըր պիր շապկա խստէրիք :

իշէրի պուեսուրուն ըսելով անմիջապէս խոնութ հաստցուց :

—Թիւյիւ մ . և օլսուն շիշէքը մի . . .

—Ագապի հանըմ ի՞նչ կըսես :

—Ինչ կիսնամ , շախբան տուն պիտի գնեսու սիրտիդ ու զածը ինտո՞ր կիտնամ :

—Աման տուք ալ , հէմ թիւյի ըլլայ հէմ չիշէքլի :

—Ե յ իշտէ տէտիզի կիպի . հէմ թիւյիւ օլսուն հէմ չիշէքլի :

—Պաալօ՛ սիզամ չօդ կուսթօ վար . . . սօն մօտա թամ սիզին պաշնըզա իքի հազըր շարկա

վար Պուեսուրուն ։ շու պիր թանէսի Փարիզտէն տիւն կէլտի շու պէրիքի գատիփէ շաբդա տակի սահաթ աղը Փարիզտէն կէլտի ։

—ի՞նչ կըսես Սուրբիկ հանրմ, իմին սիրոս նէ ֆիթի խատիփէն բէք սիրեց, հէմալ Փարիզտէն դաւ տահա էրկու սահաթ է կըսէ:

—Ռուտիկ հանըմ մէյմը կըսիդ դիր:

—Ճուրուն ճատօմ էօրսէլէնիր:

—Եյ բէք արշման պան, վրայի խուշին ազւորութիւնը նայէ, կիտէսքի սաղ է:

—Միւսիւ պունուն Գիլաթը նէ տիր:

—Պու ոսն լագրբար տէօրթ լիրայա օլուր, էյէր տիւնքի Փարիզտէն կէլէնի խատէրսէնիդ Յ լիրաետ աղը:

—Վոյ մարիկ ։ ։ բէք սուզ պան ածու եախըշըմը եալ է:

—ի՞նչ կըլլու ըլլու սիրոս բէք սիրեց պիտի առնեմ:

—Ճուն կիտէսքէֆը քուկդ է, ետկը ինձի պան չըսես օր սէ, պէտ էղոր առնեի տուրիր տէյի:

—Միւսիւ շիմտի պունուն օլածաղընը սէօլէ տէ աղալը:

—Պէտ սէօլէտիմ, սիդ տէ սէօլէնին:

—Նէ սէօլէտիմ, տէօրթ լիրաբէք բահալը աղը:

—Համթրընը իշիւն եարըմ մէնիտիէ պրագայըմ:

—Իւչ լիրայա օլմա՞զ:

—Նէ սէօլէտիմ առած Փարիզտէն պիր էշինի կէթիրտէյիմ տէսէն աղթը լիրայա անճաղ կէլիր:

—Իշտէ իւչ լիրայըմ իրի մէնիտիէ զիյատէ վէրմէմ:

—Վույ խելքս կր թացունեմ, մէկ շաբխային ատխըտար ավունով բարա կը աղուի:

—Եյ ամա բէք սիրոս սիրեց, 2-3 ամիս զիշերներն ալ գերկէփ կը պանիմ, իւէք ըի աս շաբ-

խան պիտի առնեմ :

—Ճուն կիտէս Ռուտիկ հանըմ ամա, ինձի մնայ նէ, մէյմը պաշխա խանութիւնը ալ նայինք ոէք չը կտնանք նէ ան ատենը կուդանք աս կուռենք:

—Դա մինչեւ էրդանք կանք նէ, պաշխամին կտունէ, զայէր առանկ զարիֆ պանը կր մնայ:

—Պոտ սիդէ սէօլէտիմ մատոմ, թէքմի պէյօզու ախըքեանընը կեզան պու մալ պուլամոզան:

—Էյ իշտէ Յ լիրա Յ մէնիտիէ, զիյատէ պիր բարա վէրմէմ, վէրիսուն վէր:

—Ունին կիւզլ հաթրըն իշիւն

վէրիլուսմ թիւքեանըմ միւշ-

թէրի օլասրնը տէլի:

Այս պէտ մէկ սոկի հազիւ ար-

ժող գիսորիլ Յ սոկի Յ մէնիտիէ-

յէի սունելով մեկնեցան խանու-

թէն:

ԱՄԵՆԱԲՐՅՈՒԹ

—Եյ այ, այ:

—Ի՞նչ աւնիս բարեկամ հիւ-

անդէնդ ես:

—Ի՞չ պէտի ըլլամ կուշտս ստր-

սափիլի կերպով կր ցուտի:

—Ժիրօտէլի բասթիլ չառնիս:

—Ժիրօտէլի վասթան ինչ է:

—Ճեսակ մը գեղ է որ ամեն

հիւնդութիւն կը բուժէ եղեր:

—Ի՞նչ կըսես:

—Լրազիւները չե՞ս կարդար,

բոլորն ալ ժիրօտէլի բասթիլ

կորեր են:

—Ո ըեմն այդ լրազիւներէն

մին կլլեմն նէ չըլսա՞ր:

—Բարեկամ կատակը մէկդի,

անմիջապէս զնայ առ ու կլլել

սկսէ:

—Կուշտի ցուս անցնեմ ըսե-

լով, չ լլայ որ կուրծքի հիւան-

գութեանս վնասէ:

—Կուրծքի հիւանդութիւն ալ

ունիս . . ինչ երջանիկ ես, ժի-

րօտէլի բասթիլը կուրծքի հիւ-

անդութեան ալ աղէկ է . Գըլ-

իու ցաւիալ, թոքախտի ալ . . .

—Ռոտքի կոչկոսիս ալ արդեռք

օգուտ կընէ:

—Անշուշտ ։ քիչ մը ալ ստքիզ կլլեցնել տուր անմիջապէս կանց-նի. չե՞ս տեսնար լրազիրներն ընդհանուր ժողովրդեան կը կըլ-լեցնեն թէ՝ յօդացաւիս խիթի, ակռափ ցաւի, չնարգելութեան . . .

—Քեզի բան մը ըսեմ, ես կըս-պասեմ և այդ հիւանդութեանց ամենըն ալ սկսելէ յետոյ կառ-նեմ որ աժան ըլլայ:

—Վերջապէս չիկայ հիւան-գութիւն մը որ չը բա ժէ:

—Արդեօք բանդալօնիս վրայ ըսեմնէ կր նորի՞ կըսե՞ս:

—Անշուշտ . . .

—Արեւմն հին Բառացսիս մը ունիմ, առ բանթիլով անմիջա-պէս նորեմ, եկածը Զատիկ է.

—Միւչեւ հիմայ չը նորելով ար-գել անձառնեթիւն է.

—Այդ բասթիլին Ազգային գործերու ալ կըսե՞ս:

—Կառակը մէկդի, հիմայ այդ ըստածներու ամենուն ալ հա-ւատանք պիտի թէ ոչ, մէկ մա-սին :

—Ամենուն ալ :

—Չեմ կրնար այդ չափ սու-տերուն բոլորին ալ հաւատայ:

—Ի՞նչ միթէ այդ ազդարա-րութիւններն առնեա:

—Ամարսելի տեսակ սու-տեր են որ կարգ մը լիազիրներ 30-40 զուրուշ շահելու համար այդ օրինակ վաստակալ ազգեր կը հրատարակնեն, որոց կարգեն է, Պրազիլիու վիճականութիւնը, որ միամիտ ժողովուրդին անչափ սոտիկ կորզեցին. Պարսն Ժիրոտէլ ալ անչուշտ ստակ վաս-տըկիլ կը չանայ, գիւմացնըն կու-զէ բժշկուի, կուզէ մեռնի. իրեն հոգն է :

—○○○

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

Յառաջիկայ հինդապթի օրունէ Ազգ. Երեսիսանաց անձրեւոց-ներ պիտի բաշխուին, զի մի գու-ցէ ուրիաթ օրն օդն անձրեւու-ըլլալով գարձեալ ժողովին բա-ցակայ գտնուին :

ՔԻՒԹԻՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԵՐԼԵՐ

ՏԵՂՈՅ

26 Մրանպօլտա, եկեղ ձաւիսէ 26

ՍԲԼԶԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՄԹԱՆՊՈԼ ՔԵՕԲՐԻւ Քարշըսընտա - 77

ՊԵՅՉԱԼՈՒՆՏԱ. Տօղու եօլտա - 167

Մեղքիւր էճզախանէ վէ սրէչար տիւքքեանլարընտա միւ ժետադիտ վէ ենվար թէրբիւրամէլ քիմեէվիյէ վէ էճզա վէ մուա. էճաթ վէ ալահէր ճէրբահիկ, վէ ալէա ճինս լասմէիդ իլէ չէ իք. էն մատամու ալաթ ու էտէվամէ, վէ լիսմէր ուսուլինտէ պաղ. րու վէ մասմարզ վէ ինկիլիդ էճզալարը, սօրֆաթօնըն էն ալէա: նոի, եէրին վէ էճնէպի մատէն սուրարը, ֆօթօկրափճըլար իշիւ թէրբիւգաթիր քիմեէվիյէ. Պօրտո շարտալարը, գօնեագլար, ուսուի իշկիէր, զօգուլու սապունլար, նէֆիս բուռուա, օ տը գօներ, սաշ սուրարը, տիւզիւնլիւրէր, վէ սրէչարար իլէ քիմ. տիսնէլէրէ մտիսուս ճամ գապլոր վէ ալաթ ու էտէվամէ մէվ. յուս օրուալ, թէրտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուխն օլունըր:

Քէզալիք մէզրիւր տիւքքեանլարտա մու այէնէյի թըլպպիյէ տա. նոի ինըրտ օրունուալ, պաւնա մախսուս օտարարը վար տըր:

Պէյօզու էճզախանէսի կէճէլէրի աչ գ տըր.

Զէլլ - Պիլճամէ էճզա վէ էմթաամըլզըն էն ալէա ճինսուէն օլորդնիր վ բէք էճզէն ֆիրաթլա սսթըլուրզնը Տօղթօր էֆէն. սիլէրէ վէ բազգէմլու էճալիյէ իլան ու պէյան խոէրիդ.

ԲՈԼ ՖՈՅԱՃԵԱՆ

ԵՒԻՔՍԵՔ ԳԱԼՏԸՐԸՏՏԱ 80 ՆՈՒՄԷՇՕՏԱ

ԿԵԶԵ ՎԵ ՃԵՐՐԱՀԱԼՀԱՌ ՄՐԻԹԵԱԼԻԴ.

Ա Լ Ե Ա Թ Թ Ի Ւ Ճ Ճ Ա Ր Ը

Մէղքիւր մազազառա կէօզէ վէ ճէրրահըդա միւթէալիդ. էնվայի աչէաթ ու էտէվամէ մէվնուտ տըր:

Էղճիւմէ, եռումուշոդ վէ սէրթ լասմիզտէն (դառչուտան) մատամու մէվնուտը մի խթէիփէ, գասրգ պաղլարը, էն աի շիրինկալար, ելեք. թիրիք մոքինա արը, միզան իւլ հագու (պարօնէթիր), միզան իւլ հարարէ (թէրմունէթիր) վէ եյի ճինս կէօզիւրէր պուլրնմագտա տըր:

Մ. Բալ Ֆոյաճեան հէր նէվ սըբարշըաթ վէ թամիրաթը էւզէն Փիյաթ իէ ինըրտ վէ տէրեօնտէ իտէր:

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏԱՄՈՒ

Լաւագոյն քառթօնի
վրայ ամէն լեզուաւ կը
պատրաստուի իզին 100
հատը 10 գհեկն. պէտք
ունեցողները պէտք է
դիմեն գ. Պաղտատլեան
տպարան Յակոբեան խան

Թիւ 13 կ. Պոլիս:

ԶՈՃՈՒԿԱՆՈՐ ԻՉԻԽՆ

ՏԱՐԻԳԼՍԻՆՏԱ ԶԵՐԻԼԻՐ ՀԵՐ

ՆԵՎԻ

ՅՈԹ-ՕԿՐԱՅ ՇԵՅԱՄԼԵՐԻ

Բ. ԴԱՐԱՑԱՇԵԱՆ

677 Ն. Գուլէ Գաբուսընտա Ն. 677

Մէղքիւր Փօթօկրափիսանէտէ Փօթօկրափ ալաթ ու էտէվաթը տախի Փիրուխիթ օլունըր, ուսուլի՛ մէճճանէն թարիֆ իտիլիր:

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԵՆ
ԱՆՏՈՆ ՍԱՐՋԱՆ

ԻՄԲԱԴԻՐ Յ. ՀԱՅԵԱՆ